

AZ EU VÍZ KERETIRÁNYELVÉNEK VÁRTHATÓ HATÁSAI AZ ASZÁLYSTRATÉGIÁRA

Ijjas István

A VKI hatálya minden olyan emberi tevékenységre kiterjed, amely jelentős mértékben kedvezőtlenül befolyásolhatja a vizek állapotát és így akadályozhatja a vizek jó állapotának elérését illetve megőrzését. Az aszálystratégia számos olyan emberi beavatkozást tartalmazhat, amely a vizek ökológiai állapotára jelentős kedvező vagy kedvezőtlen hatást gyakorolhat, ezért az aszálystratégia kialakításakor figyelembe kell venni a VKI előírásait.

Ebben a fejezetben abból a szempontból elemezzük a VKI-t, hogy várhatóan milyen hatással lesz vagy lehet a jövőben Magyarország aszálystratégiájára, illetve - még pontosabban - az aszály problémák megoldására felhasználható módszerekre.

A következőkben a VKI cikkeinek sorrendjét követjük, azonban olyankor, ha ez a megértést elősegíti, utalunk a VKI-ben máshol szereplő, kereszt-hivatkozásokkal meghatározott előírások tartalmára is.

1. A VKI PREAMBULUMÁNAK LEGFONTOSABB BEKEZDÉSEI AZ ASZÁLYSTRATÉGIA SZEMPONTJÁBÓL

A VKI Preambuluma szokatlanul hosszú, de fontos olvasmány, mert megmagyarázza, hogy miért született az irányelv, megindokolja és megmagyarázza az egyes előírásokat. Ezek a tömör és kereszt-hivatkozásokkal tarkított cikkekből, bekezdésekből önmagukban nehezebben lennének értelmezhetők.

VKI szövege- Preambulum	Megjegyzések
(25) Meg kell határozni a vizek jó minőségi állapotának közösen elfogadott fogalmát, és amikor ez a környezetvédelem céljai miatt fontos, akkor azt a mennyiségi állapotról vonatkozóan is meg kell tenni. Környezeti célkitűzéseket kell meghatározni annak biztosítására, hogy a Közösségben mindenütt elérhető legyen a felszíni és a felszín alatti vizek jó állapota, és hogy a vizek állapotának romlása közösségi szinten megelőzhető legyen.	A VKI célkitűzése a vizek jó minőségi és mennyiségi állapotának elérése és megőrzése. A jó minőségi és mennyiségi állapot fogalmát a környezeti szempontokhoz, az emberi egészség és az élővilág feltételeinek biztosításához köti. A gazdasági szektoroknak (ipar, mezőgazdaság, turizmus, stb.) is vannak mennyiségi és minőségi vízigényei, de ezek biztosítását a VKI gazdasági kérdésnek tekinti és csak a költség-visszatérülés és a szennyező fizet elve szempontjából illetve olyan mértékben foglalkozik velük, amennyire a környezet, az emberi egészség és az élővilág igényeinek kielégítését befolyásolhatják.
(26) A tagállamoknak arra kell törekedniük, hogy legalább a jó vízminőségi állapotot elérjék a meglévő európai közösségi előírásokat figyelembe vevő, integrált intézkedési programok szerint szükséges tevékenységek meghatározásával és végrehajtásával. Ahol a jó vízminőségi állapot már létezik, ott azt fenn kell tartani. Felszín alatti vizek esetében a jó állapot követelményén túlmenően, bármely szennyezőanyag koncentrációjának jelentősnek minősíthető és tartósan növekvő tendenciáját ki kell mutatni, és meg	Így van ez az aszály esetén is, amivel a VKI tulajdonképpen csak az élővilág szempontjából foglalkozik. Enyhébb környezeti célkitűzések megfogalmazását teszi lehetővé olyankor, ha a vizek romló állapotát nem az emberi tevékenységek, hanem az aszály idézte elő. Ilyen esetekben is előírja azonban azt, hogy az élővilág károsodását a lehetséges mértékben csökkenteni kell. A VKI szelleméből az következik, hogy abban az esetben, ha az aszálykárok enyhítése jelentős közér-

<p>kell fordítani.</p> <p>(27) Ennek az irányelvnek a végső célja a kiemelten veszélyes anyagok előfordulásának megszüntetése és a tengeri környezetben előforduló anyagok koncentrációjának a közelítése a természetes háttérértékekhez.</p>	<p>dek, bizonyos feltételek betartásával el lehet tekinteni a vizek jó állapotának biztosításától, illetve a jó állapot biztosítására előírt határidőt túl lehet lépni. Fontos a költség-visszatérülés elvének alkalmazására vonatkozó előírás, ami azt jelenti, hogy gazdasági érdekből csökkenthetők az aszálykárok például öntözéssel, víztározással, vízátervezéssel stb., de csak akkor, ha ezek a beavatkozások nem rontják a vizek állapotát és ha a hasznélvezők a beavatkozások közvetlen-, készlet- és környezeti költségeit viszatérítik.</p> <p>A felszíni vizek esetén a VKI célja a jó kémiai és jó ökológiai állapot elérése, a felszín alatti vizek esetén pedig a jó kémiai és jó mennyiségi állapot biztosítása.</p> <p>Sokan felteszik a kérdést, hogy a felszíni vizek esetén miért nem célkitűzése a VKI-nek a jó mennyiségi állapot elérése. Erre az a helyes válasz, hogy a VKI csak az élővilág igényeit veszi figyelembe a jó mennyiségi állapot meghatározásakor. A felszíni vizek esetén viszont a jó ökológiai állapot alapvető feltétele az élővilág szempontjából jó mennyiségi állapot, így a jó ökológiai állapot elérése a jó mennyiségi állapot elérését is jelenti, azzal nem kell külön foglalkozni. Aszályos időszakokban a VKI előírásai szerint tehát nem szabad rontani a felszíni vizeknek azt a mennyiségi állapotát, ami a jó ökológiai állapot biztosításához szükséges. Ennek a szabálynak a betartásától azonban jelentős közérdek esetén feltehetően el lehet tekinteni, azonban azt még pontosítani kell, hogy mi tekinthető jelentős közérdeknek.</p> <p>Fontos tehát tudni, hogy a VKI nem foglalkozik a gazdasági szektorok szempontjából jónak tekinthető vízmennyiségi állapot biztosításával (például a hajózás számára szükséges vízmélység, a vízenergia termeléshez szükséges vízszint különbség és vízhozam, az üdüléshez és vízi-sportokhoz szükséges vízmélység, az öntözéshez szükséges vízmennyiség stb.), és egyes esetekben (pl. öntözés) a gazdasági szektoroknak megfelelő vízminőség biztosításával sem. Nem foglalkozik továbbá azzal sem, hogy milyen mértékadó vízszintekre vagy vízhozamokra kell kiépíteni a vízepítési műtárgyakat. Nem foglalkozik az előbbi feladatokkal akkor sem, ha azok az aszálykárok elhárítását szolgálják. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a gazdasági szektorok aszályproblémáinak megoldása nem fontos feladat, csak azt jelenti, hogy a gazdasági szektorok aszályproblémáinak megoldását gazdasági kérdésként kezeli és az ezzel kapcsolatos szabályozásokat a tagállamokra bízta.</p> <p>A VKI tulajdonképpen azt mondja, hogy akkor, ha van, aki ezek biztosításának a közvetlen költségeit, valamint készlet- és környezeti költségeit is megfizeti, és az igények kielégítése nem sérti a VKI előírásainak megfelelő környezeti célkitűzések teljesítését, akkor az igényeket ki lehet elégíteni. Az ezzel kapcsolatos szabályozások kidolgozása és érvényesítése a tagállamok-</p>
---	---

	nak, illetve a tagállamok hatóságainak a feladata és illetékessége.
--	---

VKI szövege – Preambulum	Megjegyzések
<p>(31) Olyan esetekben, amikor egy víztestet olyan mértékben befolyásol az emberi tevékenység, vagy annak természetes viszonyai olyanok, hogy jó állapotát lehetetlen vagy csak aránytalanul költséges módon lehet elérni, kevésbé szigorú környezeti célkitűzések is megállapíthatók elfogadható, egyértelmű és világos indokok alapján, azonban minden gyakorlati lépést meg kell tenni a vizek állapota további romlásának megelőzésére.</p>	<p>Ha a vizek jó állapotát lehetetlen vagy csak aránytalanul költséges módon lehet elérni, akkor el lehet tekinteni a jó állapot elérésétől. Ilyenkor mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a vizek állapota ne romoljon tovább. Azt nem mondja meg pontosabban a VKI, hogy mit jelent az, hogy aránytalanul költséges.</p> <p>Felmentés kapható a jó állapot elérésének illetve a további romlás megelőzésének követelménye alól akkor, ha a víztestek kedvezőtlen vagy romló állapota olyan okok következménye, amelyeket árvizek vagy aszályok, illetve magasabb rendű közérdek indokolt. A felmentés feltétele az, hogy mindent megtesznek a víztest állapotát érő kedvezőtlen hatások csökkentésére.</p>
<p>(32) Különleges körülmények esetén indokolt lehet az, hogy felmentést adjanak a további romlás megelőzésének vagy a jó állapot elérésének követelménye alól, ha ez előre nem látható vagy kivételes körülmények - mint például árvizek vagy aszályok - következménye, vagy olyan, a felszíni víztestek fizikai jellemzői megváltozásának, vagy a felszín alatti víztestek szintjei változásának a következménye, amelyet magasabb rendű közérdek indokolt, feltéve, hogy minden lehetséges lépést megtesznek a víztest állapotát érő kedvezőtlen hatások csökkentésére.</p>	<p>Nem határozza meg a VKI azt, hogy mi tekinthető magasabb rendű közérdeknek. Ez nehezíti a VKI előírásainak értelmezését és vitákra adhat majd okot. Feltehetően a magasabb rendű közérdek kategóriájába kell sorolni az emberi élet és vagyon védelme, a létfenntartási feltételek biztosítása érdekében végzett folyószabályozást és az árvízvédelmi rendszerek fejlesztését. Az még eldöntendő kérdés, hogy a hajózás feltételeinek biztosítása, az öntözővíz, a vízenenergia termelés és a vízparti üdülés feltételeinek biztosítása, a belvízrendezés vagy az aszálystratégia elemei milyen esetekben és milyen mértékig tartoznak ebbe a kategóriába.</p> <p>Valószínűleg elfogadhatatlan lenne a közvélemény vagy annak széles rétegei számára például az, hogy a belvízvédekezés nem tartozik a magasabb rendű közérdek kategóriájába. Jelenleg már mód van arra, hogy a magyar szakértők bekapcsolódjanak az EU Víz Igazgatók Értekezletének javaslatára és irányításával a VKI bevezetéséhez kidolgozott Közös Stratégia megvalósításával foglalkozó munkacsoportok tevékenységébe, amelyek pontosabban értelmezik a VKI előírásait és útmutatókat dolgoznak ki azok végrehajtásához. A munkacsoportok tevékenységén keresztül valószínűleg el tudjuk érni azt, hogy a VKI-t ne értelmezzék Magyarország számára nagyon kedvezőtlen módon.</p>

VKI szövege – Preambulum	Megjegyzések
(33) Minden vízgyűjtőn törekedni kell a vizek jó állapotba hozására, és az ugyanahhoz az ökológiai, hidrológiai és hidrogeológiai rendszerhez tartozó felszíni és felszín alatti vizekkel kapcsolatban tett intézkedéseket koordinálni kell.	A VKI előírásai szerint koordinálni kell az ugyanahhoz a rendszerhez tartozó vizekkel kapcsolatban tett intézkedéseket. A Preambulum nem fogalmaz egészen pontosan, de az "ugyanahhoz az ökológiai, hidrológiai és hidrogeológiai rendszerhez tartozó felszíni és felszín alatti vizek" a VKI fogalomrendszere szerint valószínűleg összefüggésben lévő felszíni és felszín alatti víztesteket jelent, amelyeket úgy lehet jó állapotba hozni, ha összehangoljuk a jó állapotba hozásukhoz tervezett intézkedéseket. A vizekkel "kapcsolatban tett intézkedések" koordinálása pedig minden olyan intézkedés koordinálását jelenti, amelyet a vízgyűjtő bármely részén foganatosítanak és a tárgyi vizek állapotára hatással vannak. A koordinálás tehát a más országok területén, esetenként több ország területén fogantatott intézkedésekre és így a nemzetközi aszálystratégiára is vonatkozik (az aszálystratégia esetén az előbbieken tett megjegyzések figyelembe vételével).
(34) A környezetvédelem céljából a minőségi és a mennyiségi szempontokat fokozottabban kell integrálni a felszíni és a felszín alatti vizek esetében egyaránt, figyelembe véve a víz természetes körforgását.	
(35) Egy olyan vízgyűjtőn, amelyen a vizek használatának országhatárokon áterjedő hatásai lehetnek, az ebben az irányelvben meghatározott környezeti célkitűzések elérésének követelményeit és különösen minden intézkedési programot a vízgyűjtő kerület egészén kell koordinálni. A Közösség határain túlterjedő vízgyűjtők esetében a tagállamoknak törekedniük kell a koordinációra az érintett nemtagállamokkal. Ennek az irányelvnek az a célja, hogy hozzájáruljon a vizek védelméről és a vízgazdálkodásról szóló nemzetközi egyezményekből, különösen az Egyesült Nemzeteknek az országhatárokat keresztező vízfolyások és a nemzetközi tavak védelméről és használatáról szóló, a 95/308/EK tanácsi határozattal jóváhagyott egyezményéből és bármely, annak alkalmazására vonatkozó későbbi egyezményből származó európai közösségi kötelezettségek teljesítéséhez	A (35) bekezdésben az a megállapítás, hogy "az ebben az irányelvben meghatározott környezeti célkitűzések elérésének követelményeit és különösen minden intézkedési programot a vízgyűjtő kerület egészén kell koordinálni", a Duna, mint vízgyűjtő kerület és a mellékfolyói esetén is túlzás, hiszen ennek a követelménynek a teljesítése ellehetetlenítené a vízgazdálkodást. Az ICPDR (Duna Védelme Nemzetközi Bizottság) már ki is mondta, hogy azokat a célkitűzéseket és intézkedési programokat kell a Duna vízgyűjtőjének szintjén meghatározni és koordinálni, amelyek az egész Duna vízgyűjtőn vagy a vízgyűjtő nagy részén jelentős mértékben befolyásolják a vizek állapotát. A Duna vízgyűjtőjén valószínűleg nem, a Tisza vízgyűjtőjén azonban feltétlenül szükség van a vízgyűjtő szintű aszálystratégia kialakítására és megvalósításának nemzetközi koordinációjára. A Tisza vízgyűjtőjére kidolgozott aszálystratégiának azonban valószínűleg nem kell minden olyan elemet tartalmaznia, mint a magyar nemzeti aszálystratégiának.

2. A VKI LEGFONTOSABB CÉLKITŰZÉSEI AZ ASZÁLYSTRATÉGIA SZEMPONTJÁBÓL

VKI szövege – 1. cikk A cél	Megjegyzések
<p>Ennek az irányelvnek az a célja, hogy keretet adjon a szárazföldi felszíni vizek, az átmeneti vizek, a tengerparti vizek és a felszín alatti vizek védelméhez, amely:</p>	<p>A VKI nagyon fontos célkitűzése a vizes élőhelyek védelme és állapotuk javítása (a). Különös figyelmet érdemel az a tény, hogy ez nemcsak a felszíni és felszín alatti víztestekre vonatkozik, hanem a tőlük közvetlenül függő szárazföldi élőhelyekre és vizes élőhelyekre</p>

<p>(a) megakadályozza a vízi ökoszisztémák, és – tekintettel azok vízszükségletére - a vízi ökoszisztémáktól közvetlenül függő szárazföldi ökoszisztémák és vizes élőhelyek további romlását, védi és javítja állapotukat;</p> <p>(b) előmozdítja a rendelkezésre álló vízkészletek hosszú távú védelmére alapozott fenntartható vízhasználatot;</p> <p>(c) fokozottan védi és javítja a vízi környezetet, többek között a kiemelt anyagok bevezetéseinek, kibocsátásainak és veszteségeinek fokozatos csökkentésére, továbbá a kiemelten veszélyes anyagok bevezetéseinek, kibocsátásainak és veszteségeinek megszüntetésére vagy fokozatos kiiktatására irányuló specifikus intézkedésekkel;</p> <p>(d) biztosítja a felszín alatti vizek szennyezésének fokozatos csökkentését és megakadályozza további szennyezésüket, és</p> <p>(e) hozzájárul az árvizek és aszályok hatásainak mérsékléséhez,</p>	<p>is, tekintettel azok vízszükségletére.</p> <p>A VKI a gazdasági szektorok vízigényének kielégítését, a vízhasználatok biztosítását is fontos célkitűzésnek tekinti (b), de különös figyelmet fordít a fenntarthatóságra, azaz a VKI-ben előírt környezeti célkitűzések teljesítésére. A VKI víztakarékosságra és a vízkészletek minőségének védelmére ösztönöz és ezzel jelentős mértékben elősegíti az aszálystratégiák érvényesítését, illetve tulajdonképpen annak egyes elemeinek figyelembe vételét is előírja.</p> <p>A VKI elvileg hozzájárul az árvizek és az aszályok hatásainak mérsékléséhez (e), azt azonban se a Preambulum, se az irányelv cikkei, illetve mellékletei nem pontosítják, hogy ez milyen formában történik, s nem derül ki, hogy milyen hatások mérsékléséről van szó. A VKI szelleméből az következik, hogy elsősorban vagy egyedül csak az élővilágot védi a VKI közvetlenül a aszályok káros hatásaitól, a gazdasági szektorok aszály-problémáinak megoldásához csak közvetve járul hozzá.</p>
--	--

<p>VKI szövege – 1. cikk A cél</p>	<p>Megjegyzések</p>
<p>és így hozzájárul</p> <p>— a fenntartható, kiegyensúlyozott és méltányos vízhasználathoz szükséges elegendő mennyiségű, jó minőségű felszíni és felszín alatti víz biztosításához,</p> <p>— a felszín alatti víz szennyezettségének jelentős csökkentéséhez,</p>	<p>A Preambulum kihangsúlyozza, hogy a VKI nem minden korlátozás nélkül támogatja a vízhasználatokat, hanem csak a fenntartható, kiegyensúlyozott és méltányos vízhasználatot segíti elő. Ugyanakkor kinyilvánítja azt is, hogy az előbbi feltételeknek megfelelő vízhasználatokhoz elegendő mennyiségű, jó minőségű felszíni és felszín alatti víz biztosítását tartja szükségesnek. Ez a megállapítása a VKI-nek jelentős hozzájárulás lehet az aszálystratégiához.</p>

<p>VKI szövege – 1. cikk A cél</p>	<p>Megjegyzések</p>
<p>és így hozzájárul</p> <p>— a vonatkozó nemzetközi egyezmények célki-</p>	<p>A VKI nem kívánja helyettesíteni a meglévő nemzetközi egyezményeket, nem tartalmaz azoknak ellentmondó előírásokat. Ezzel szemben hozzá kíván járulni az egyezmények célkitűzéseinek teljesítéséhez, ami vonatkozik az aszályval kapcsolatos nemzetközi</p>

tűzéseinek eléréséhez,	egyezményekre is.
------------------------------	-------------------

3. A VKIBEN MEGHATÁROZOTT LEGFONTOSABB FOGALMAK AZ ASZÁLYSTRATÉGIA SZEMPONTJÁBÓL

VKI szövege – 2. cikk Fogalom-meghatározások	Megjegyzések
Ennek az irányelvnek a céljaira a következő fogalom-meghatározásokat kell alkalmazni:	Sokan vitatják külföldön és Magyarországon is a VKI egyes fogalom-meghatározásait. Ezt a problémát a VKI – sok más jogszabályhoz hasonlóan – azzal oldja meg, hogy azt, mondja, hogy ebben az irányelvben a fogalmakat a 2. cikkben megadott módon kell értelmezni. A VKI készítése során sokszor változtak a 2. cikkben definiált fogalmak és maguk a definíciók is. A jelenlegi meghatározások konszenzus eredményei, így nem biztos, hogy ezek az elképzelhető legjobb megoldások. Figyelembe kell azonban venni azt, hogy jogi célra nem mindig ugyanúgy kell vagy lehet definiálni egy fogalmat, mint szakmai célra.

VKI szövege – 2. cikk Fogalom-meghatározások	Megjegyzések
<p>9. "Erősen módosított víztest" egy olyan felszíni víztestet jelent, amely emberi tevékenységből származó fizikai változások eredményeként jellegében lényegesen megváltozott, és amelyet a tagállam a II. melléklet előírásai szerint ekként kijelölt.</p> <p>10. "Felszíni víztest" a felszíni víznek egy olyan különálló és jelentős elemét jelenti, amilyen egy tó, egy tározó, egy vízfolyás, folyó vagy csatorna, ezeknek egy része, átmeneti víz, vagy a tengerparti víz egy szakasza.</p> <p>11. "Víztartó" olyan felszín alatti kőzetréteget vagy kőzetrétegeket, illetve más földtani képződményeket jelent, amelyek porozitása és átteresztő képessége lehetővé teszi a felszín alatti víz jelentős áramlását, vagy jelentős mennyiségű felszín alatti víz kitermelését.</p> <p>12. "Felszín alatti víztest" a felszín alatti víznek egy víztartón vagy víztartókon belül lehatárolható</p>	<p>Nagyon fontos fogalma a VKI-nek a "víztest". A fogalom meghatározások között csak a "felszíni víztest" és a "felszín alatti víztest", illetve az "erősen módosított víztest" fogalom meghatározását találjuk. Utóbbi rendkívül fontos és bonyolult módon értelmezhető fogalom, amely értelmezésével és használatával jelenleg az EU Víz Igazgatók Értekezletének Közös Stratégiai Programja alapján létrehozott külön munkacsoport foglalkozik. Előfordulhat például az, hogy egy felszíni víztest az emberi tevékenységek következtében lényegesen megváltozott, mégsem lehet illetve mégsem szabad a VKI szerinti értelmezésben és következményekkel erősen módosított víztestnek tekinteni. A VKI szelleméből az következik, hogy a felszíni víztesteket az aszálystratégia végrehajtása érdekében is csak rendkívüli esetekben szabad erősen módosítani.</p> <p>A VKI bevezetése során a felszíni víztesteket és a felszín alatti víztesteket is ki kell jelölni. A "víztest" tulajdonképpen a vizek jó állapotba hozására irányuló tevékenységi programok meghatározásának és végrehajtásának legkisebb egysége. Az aszálystratégia intézkedéseit is célszerű lesz sok esetben a VKI alapján kijelölt víztestekre meghatározni, mert ezek lesznek a vízgazdálkodási tevékenységek legkisebb területi alapegységei.</p>

<p>részét jelenti.</p>	<p>A "víztest" jogi fogalom, mert több kis hasonló tulajdonságú állóvíz (pl. holtág), vagy több víztartó, vagy azok egyes részei egy víztestként vehetők figyelembe a V KI előírásainak végrehajtásakor.</p> <p>A "víztestek" kijelölésekor – akár felszíni, akár felszín alatti víztestekről van szó - véleményünk szerint a legfontosabb vezérelv az kell, hogy legyen, hogy a kiválasztott víztestek lehetővé tegyék a vizek jó állapotba hozását és a jó állapot megőrzését. Az aszálystratégiának meg kell oldania a gazdasági szektorok aszályproblémáit, de ugyanakkor nem szabad sértenie a vizek jó állapotára irányuló tevékenységek hatásainak érvényesülését.</p> <p>Ha szükségtelenül sok víztestet jelölünk ki, ez ésszerűtlenül nagy monitoring igényt és tervezési munka igényt fog jelenteni, kevés víztest kijelölése esetén viszont nem, vagy csak rossz hatékonysággal lehet majd elvégezni a szükséges megfigyeléseket és megtervezni a jó vízállapotok eléréséhez szükséges intézkedési programokat. A víztestek kijelölésére egyes esetekben az aszálystratégiának is visszahatása lehet.</p>
------------------------	--

VKI szövege – 2. cikk Fogalom-meghatározások	Megjegyzések
<p>13. “Vízgyűjtő” egy olyan földterületet jelent, amelyről minden felszíni lefolyás vízfolyások, folyók, esetleg tavak sorozatán keresztül egyszerű, tölcser vagy deltatorokolatnál a tengerbe folyik.</p> <p>14. “Részvízgyűjtő” egy olyan földterületet jelent, amelyről minden felszíni lefolyás vízfolyások, folyók, esetleg tavak sorozatán keresztül egy vízfolyás egy bizonyos pontjához folyik (ami általában egy tó vagy folyók összefolyása).</p> <p>“Vízgyűjtő kerület” a szárazföldnek vagy tengernek olyan területrészét jelenti, amelyet egy vagy több szomszédos vízgyűjtőből alakítanak ki a hozzá kapcsolódó felszín alatti vizekkel és tengerparti vizekkel együtt, és amelyet a 3. cikk (1) bekezdése a vízgyűjtő gazdálkodás fő egységként határoz meg.</p>	<p>A VKI egyik legfontosabb fogalma a "vízgyűjtő kerület". A fogalom meghatározásából nagyon fontos az a tény, hogy a vízgyűjtő kerület a forrásvidéktől a tengerig jelenti a folyók vízgyűjtőjét.</p> <p>A vízgyűjtő kerületet a vízgyűjtő gazdálkodás legfontosabb területi egységének tekinti a VKI. Határait általában a vizek összegyülekezésének folyamata szabja meg, azonban meghatározásában adminisztratív, igazgatási szempontok is szerepet játszanak, hiszen a VKI megengedi azt, hogy tengerbe ömlő kis vízgyűjtőjű vízfolyások esetén, amikor igazgatási szempontból kedvezőtlen lenne a sok kis vízgyűjtő külön kezelése, több kis vízgyűjtő összevonásával, vagy egy kis vízgyűjtőnek egy nagyobb vízgyűjtőhöz csatolásával hozzanak létre egy vízgyűjtő kerületet. Így a vízgyűjtő kerület kötődik ugyan a vizek összegyülekezési folyamatához, de tulajdonképpen jogi fogalommmá válik.</p>

VKI szövege – 2. cikk Fogalom-meghatározások	Megjegyzések
---	---------------------

16. "hatáskörrel rendelkező hatóság" a 3. cikk (2) bekezdése vagy a 3. cikk (3) bekezdése által meghatározott hatóságot vagy hatóságokat jelenti.	Bonyolult és nagyon fontos fogalom. A hatáskörrel rendelkező hatóság (illetve hatóságok) az operatív végrehajtója (i) a VKI előírásainak. Az aszálystratégiának a VKI előírásaival való összehangolásában is jelentős szerepe lesz.

VKI szövege – 2. cikk Fogalom-meghatározások	Megjegyzések
17. "A felszíni víz állapota" egy felszíni víztest állapotának általános kifejezése, amely állapotot a víz ökológiai és kémiai állapota közül a rosszabbik határozza meg.	A VKI legfontosabb célkitűzése a felszíni és a felszín alatti vizek jó állapotba hozása és a jó állapot megtartása. Ehhez kulcskérdés a jó állapot pontos definiálása. Ez kell, hogy legyen az aszálystratégiának is az egyik legfontosabb fogalma.
18. "A felszíni víz jó állapota" egy felszíni víztestnek azt az állapotát jelenti, amikor annak ökológiai és kémiai állapota is legalább "jó" minőségű.	Olyan aszálystratégiát kell kidolgozni, amely elősegíti és semmilyen módon nem veszélyezteti a VKI jó vízállapotok elérésére vonatkozó célkitűzéseinek az érvényesítését.
19. "A felszín alatti víz állapota" egy felszín alatti víztest állapotának általános kifejezése, amely állapotot a víz mennyiségi és kémiai állapota közül a rosszabbik határozza meg.	A VKI V. melléklete 34 oldal terjedelmű (Európai Közösségek Hivatalos Lapja, 2000.12.22. 33-67.). A melléklet részletes útmutatót ad ahhoz, hogyan kell meghatározni azt, hogy a felszíni és a felszín alatti víztestek milyen állapotban vannak és hogy ehhez milyen monitoring szükséges. A melléklet előírja, hogyan kell megállapítani azt, hogy a felszíni víztestek kiváló, jó vagy mérsékelt (gyenge vagy rossz) ökológiai állapotban vannak.
20. "A felszín alatti víz jó állapota" egy felszín alatti víztestnek azt az állapotát jelenti, amikor annak a mennyiségi és kémiai állapota is legalább "jó" minőségű	Az V. melléklet bemutatja, hogyan kell megállapítani az erősen módosított vagy mesterséges víztestek maximális, jó és mérsékelt ökológiai potenciálját.
21. "Ökológiai állapot" a felszíni vizekkel kapcsolatban levő vízi ökoszisztémák szerkezetének és működésének minőségét az V. mellékletben foglalt osztályozással összhangban leíró kifejezés	
22. "Jó ökológiai állapot" egy felszíni víztestnek az V. mellékletben foglalt osztályozás szerint ilyennek minősített állapota.	A jó ökológiai potenciál biztosításának/elérésének a költségei általában jóval kisebbek, mint a jó ökológiai állapoté. A jó ökológiai állapot gazdag és változatos élővilág létezését jelenti, a jó ökológiai potenciál pedig azt, hogy megvannak a feltételei a jó ökológiai állapot elérésének, de a víztestben és környezetében még nem kell élővilágnak lennie.
23. "Jó ökológiai potenciál" egy erősen módosított vagy mesterséges víztestnek az V. melléklet előírásai szerint ilyennek minősített állapota.	
24. "A felszíni víz jó kémiai állapota" a 4. cikk (1) bekezdésének (a) pontjában a felszíni vizekre meghatározott környezeti célkitűzéseket kielégí-	

<p>tó kémiai állapotot jelenti, vagyis egy olyan kémiai állapotot, amelyben a szennyező anyagok koncentrációja nem haladja meg a IX. mellékletben és a 16. cikk (7) bekezdésében meghatározott, valamint más európai közösségi joganyagba foglalt környezetminőségi határértékeket.</p> <p>25. “A felszín alatti víz jó kémiai állapota” egy olyan felszín alatti víztestnek a kémiai állapota, amely az V. melléklet 2.3.2 táblázatában foglalt minden feltételt kielégít.</p> <p>26. “Mennyiségi állapot” annak a mértéknek a kifejezése, amennyire egy felszín alatti víztestet a közvetlen és közvetett vízkitermelések befolyásolnak.</p> <p>27. “Rendelkezésre álló felszín alatti vízkészlet” a felszín alatti víztest utánpótlódásának hosszú időszakra megállapított éves átlagos mértékét jelenti, csökkentve a vele kapcsolatban levő felszíni vizek 4. cikkben részletezett ökológiai minőségére vonatkozó célkitűzések eléréséhez szükséges hosszú időszakra megállapított éves átlagos vízhozammal, hogy elkerülhető legyen az ilyen vizek ökológiai állapotának bármilyen jelentős romlása, továbbá csökkentve azzal a vízmennyiséggel, amellyel elkerülhető a felszín alatti vizektől függő szárazföldi ökoszisztémák bármely jelentős károsodása.</p> <p>28. “Jó mennyiségi állapot” az V. melléklet 2.1.2 táblázatában meghatározott állapot.</p>	<p>Nagyon fontos az aszálystratégia szempontjából is ez a fogalom meghatározás, mert kimondja azt, hogy az ökológiai célok kielégítéséhez szükséges vízmennyiség nem tekinthető (a gazdasági szektorok vízigényeinek kielégítése szempontjából) rendelkezésre álló felszín alatti vízkészletnek.</p>
---	--

4. A VKI-NEK A VÍZ- ÉS KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁS KOORDINÁLÁSÁRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSAI

<p>VKI szövege – 3. cikk</p> <p>Az igazgatási intézkedések összehangolása a vízgyűjtő kerületekben</p>	<p>Megjegyzések</p>
<p>1. A tagállamoknak meg kell határozniuk az országuk területén fekvő egyes vízgyűjtőket és azokból - ennek az irányelvnek a céljaira – vízgyűjtő kerületeket kell alkotniuk. A kis vízgyűjtők összevonhatók a nagyobbakkal, vagy összekapcsolhatók a szomszédos kisebb vízgyűjtőkkel, hogy ott, ahol ez célszerű, vízgyűjtő kerületeket alakítsanak ki belőlük. A felszín alatti vizeket, ahol nem tartoznak teljesen egy meghatá-</p>	<p>A VKI nagyon fontos újdonsága az, hogy kötelezővé teszi a vízgyűjtőre épülő vízgazdálkodást és vízgazdálkodási tervezést. Ezért az előbbi hivatkozáson kívül a megfelelő bekezdés idézésével is bemutatjuk, hogy mit tartalmaz a VKI hivatkozott előírása. A vízgyűjtő gazdálkodás és a vízgyűjtő gazdálkodási tervezés területi egységeinek kijelölése fontos hatással lehet az aszálystratégia kidolgozására és érvényesítésére</p>

<p>rozott vízgyűjtőhöz, azonosítani kell és a legközelebbi, vagy leginkább megfelelő vízgyűjtő-kerülethez kell rendelni. A tengerparti vizeket azonosítani kell, és a legközelebbi vagy a leginkább megfelelő vízgyűjtő-kerülethez, illetve vízgyűjtő-kerületekhez kell rendelni.</p>	<p>is.</p> <p>Egészen biztos az, hogy Magyarországnak részt kell vennie a Duna Vízgyűjtő Gazdálkodási Tervének elkészítésében, amelyhez az ország egész területéről, mint a Duna vízgyűjtőjének egy részéről a VKI-ben előírt adatokat kell szolgáltatnia és részt kell vennie a Duna vízgyűjtő szintű tervezésben.</p> <p>A Duna vízgyűjtő szintjén csak azokkal a problémákkal kell majd foglalkozni, amelyek ilyen magas szintű koordinációt igényelnek.</p> <p>Országunk számára az a kedvező megoldás, ha a Duna nagyobb mellékfolyóira illetve nagyobb, közvetlenül a Dunához tartozó részvízgyűjtőire is készülnek nemzetközi vízgyűjtő gazdálkodási tervek. Ezt a VKI nem teszi kötelezővé, de utal arra, hogy célszerű lehet ilyen terveket is készíteni.</p> <p>Az előbbieken már említettük, hogy a Tisza vízgyűjtőjére célszerű lesz nemzetközi aszálystratégiát kidolgozni, amit össze kell majd hangolni a Tisza vízgyűjtő gazdálkodási tervével.</p>
---	---

<p>VKI szövege – 3. cikk</p> <p>Az igazgatási intézkedések összehangolása a vízgyűjtő kerületekben</p>	<p>Megjegyzések</p>
<p>2. A tagállamoknak ezen irányelv alkalmazásához a saját területükön levő minden egyes vízgyűjtő kerületben gondoskodniuk kell a megfelelő igazgatási intézkedésekről - ide értve a megfelelő illetékes hatóság kijelölését is.</p>	<p>A tagjelölt országoknak – közöttük Magyarországnak is - az EU tagállamaival közösen, velük egy időben, kötelező bevezetniük a VKI-t. A VKI előírásainak megfelelően a Duna vízgyűjtőjét "nemzetközi vízgyűjtő kerületté" kell nyilvánítani. Ez azt jelenti, hogy a Duna vízgyűjtőjén, illetve legalábbis a vízgyűjtőn osztozó EU tagállamoknak és tagjelölt országoknak a vízgyűjtő területre eső terület részén kötelező végrehajtani a VKI minden előírását.</p>

<p>VKI szövege – 3. cikk</p> <p>Az igazgatási intézkedések összehangolása a vízgyűjtő kerületekben</p>	<p>Megjegyzések</p>
<p>5. Abban az esetben, ha egy vízgyűjtő-kerület túlterjed a Közösség határain, az érdekelt tagállamnak vagy tagállamoknak törekedniük kell a megfelelő koordináció kialakítására az érintett nem-tagállamokkal, azzal a céllal, hogy ennek az irányelvnek a célkitűzéseit a teljes vízgyűjtő kerületben elérjék. A tagállamoknak a saját területükön belül biztosítaniuk kell ezen irányelv szabályainak alkalmazását.</p>	<p>A Tisza vízgyűjtő közös aszálystratégiájának kialakításához törekednünk kell arra, hogy Ukrajnával és Jugoszláviával közös, a VKI előírásaival összhangban lévő aszálystratégiát dolgozzunk ki és koordináljuk a tevékenységünket. Szlovákiával és Romániával kötelesek vagyunk közös vízgyűjtő gazdálkodási terveket és intézkedési programokat kidolgozni.</p>

--	--

5. A VKI-BEN ELŐÍRT KÖRNYEZETI CÉLKITŰZÉSEK VÁRHATÓ HATÁSAI AZ ASZÁLYSTRATÉGIÁRA

VKI szövege – 4. cikk Környezeti célkitűzések	Megjegyzések
<p>1. A vízgyűjtő gazdálkodási tervekben meghatározott intézkedési programok működőképessége érdekében:</p> <p>(a) a f e l s z í n i v i z e k r e n é z v e</p> <p>(i) a tagállamoknak végre kell hajtaniuk a felszíni víztestek állapota romlásának megakadályozásához szükséges intézkedéseket, a 6. és 7. bekezdésben foglaltak alkalmazásától függően és a 8. bekezdésben foglaltak sérelme nélkül;</p> <p>(ii) a tagállamoknak meg kell védeniük, javítaniuk kell, és helyre kell állítaniuk minden felszíni víztestet - a mesterséges és erősen módosított víztestekre vonatkozó (iii) bekezdésben foglaltak alkalmazásától függően – azzal a céllal, hogy legkésőbb ennek az irányelvnek a hatálybalépését követő 15 éven belül elérjék a felszíni vizek jó állapotát, összhangban az V. melléklet előírásaival, a 4. bekezdés szerint meghatározott határidő módosításoktól és az 5., 6. és 7. bekezdésben foglaltak alkalmazásától függően, a 8. bekezdésben foglaltak sérelme nélkül;</p> <p>(iii) a tagállamoknak meg kell védeniük, és javítaniuk kell minden mesterséges és erősen módosított víztestet azért, hogy legkésőbb ennek az irányelvnek a hatálybalépését követő 15 éven belül elérjék a jó ökológiai potenciált és a felszíni víz jó kémiai állapotát, összhangban az V. melléklet előírásaival, a 4. bekezdés szerint meghatározott határidő módosításoktól és az 5., 6. és 7. bekezdésben foglaltak alkalmazásától függően, a 8. bekezdésben foglaltak sérelme nélkül;</p> <p>.....</p> <p>az érintett felek 1. cikkben hivatkozott kapcsolódó nemzetközi egyezményeinek sérelme nélkül;</p>	<p>A víztesteket jó állapotba kell hozni. Ez jelenti a környezeti célkitűzések lényegét. Végre kell hajtani azokat az intézkedéseket, amelyek megakadályozzák a felszíni víztestek állapotának romlását.</p> <p>A 6. és 7. bekezdés azt adja meg, hogy mikor nem jelenti a víztestek állapotának időszakos leromlása a VKI megszegését. A 8. bekezdés arra utal, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell azt, hogy az egyik víztest esetében alkalmazott intézkedések vagy kivételes engedmények ne veszélyeztessék másik víztestek esetén a VKI előírásainak teljesítését.</p> <p>2015-ig el kell érni a felszíni vizek jó állapotát.</p> <p>2015-ig el kell érni a mesterségesnek vagy erősen módosítottnak nyilvánított víztestek jó ökológiai potenciálját.</p>

VKI szövege – 4. cikk Környezeti célkitűzések	Megjegyzések
<p>(b) a felszín alatti vizekre nézve</p> <p>(i) a tagállamoknak végre kell hajtaniuk a szükséges intézkedéseket, hogy megelőzzék vagy korlátozzák a szennyező anyagok bejutását a felszín alatti vizekbe, valamint hogy megelőzzék a felszín alatti víztestek romlását, a 6. és 7. bekezdésben foglaltak, valamint a 11. cikk (3) bekezdése (j) pontjában foglaltak alkalmazásától függően és a 8. bekezdésben foglaltak sérelme nélkül;</p> <p>(ii) a tagállamoknak védeniük, javítaniuk kell, és helyre kell állítaniuk a felszín alatti víztesteket, biztosítaniuk kell az egyensúlyt a felszín alatti víz kitermelése és utánpótlódása között, azzal a céllal, hogy legkésőbb ennek az irányelvnek a hatálybalépését követő 15 éven belül elérjék a felszín alatti vizek jó állapotát, összhangban az V. melléklet előírásaival, a 4. bekezdés szerint meghatározott határidő módosításoktól és az 5., 6. és 7. bekezdésben foglaltak valamint a 11. cikk (3) bekezdése (j) pontjában foglaltak alkalmazásától függően, és a 8. bekezdésben foglaltak sérelme nélkül;</p> <p>.....</p>	<p>Meg kell előzni a felszín alatti víztestek állapotának romlását.</p> <p>2015-ig el kell érni a felszín alatti víztestek jó állapotát.</p>

VKI szövege – 4. cikk Környezeti célkitűzések	Megjegyzések
<p>3. A tagállamok egy felszíni víztestet mesterségesse vagy jelentősen módosítottá nyilváníthatnak, ha</p> <p>(a) a víztestek hidrológiai és hidromorfológiai jellemzőinek a jó ökológiai állapot érdekében szükséges megváltoztatása jelentős mértékben káros hatással lehet:</p> <p>(i) a tágabb környezetre;</p> <p>(ii) a hajózásra, ide értve a kikötői létesítményeket vagy a szabadidő eltöltésre;</p> <p>(iii) az olyan tevékenységekre, melyek a víz tározását igénylik, mint például az ivóvízellátás, az energiatermelés</p>	<p>Egy felszíni víztestet mesterségesse vagy erősen módosítottá lehet nyilvánítani bizonyos feltételek teljesítése esetén. Ilyenkor 2015-ig a víztest jó ökológiai potenciálját és nem a jó ökológiai állapotát kell elérni. A jó ökológiai potenciál eléréséhez sokkal kisebb költségű intézkedési programokat kell megvalósítani, ezért nagyon fontosak azok a vizsgálatok, amelyekkel a mesterségesse illetve erősen módosítottá nyilvánítást meg kell indokolni.</p> <p>Fontos a VKI-nek az a megállapítása, hogy a jó ökológiai állapot eléréséhez szükséges intézkedések nem lehetnek jelentős mértékben káros hatással a tágabb környezetre, a hajózásra, a kikötői létesítményekre és a szabadidő eltöltésre, az olyan tevékenységekre, amelyek a víz tározását igénylik (ivóvízellátás, energiatermelés, öntözés), a folyószabályozásra, az árvízvéde-</p>

<p>vagy az öntözés;</p> <p>(iv) a folyószabályozásra, az árvízvédelemre, a területi vízrendezésre, vagy</p> <p>(v) más, egyenértékűen fontos, fenntartható fejlesztési tevékenységekre;</p> <p>(b) a víztest mesterséges vagy megváltoztatott jellemzői által szolgált, hasznos célkitűzések a műszaki megvalósíthatóság vagy az aránytalan költségek miatt nem érhetők el olyan más ésszerű módon, amely környezeti szempontból jelentős mértékben jobb megoldás lenne.</p> <p>A víztestek mesterségesé vagy jelentősen módosítottá nyilvánítását és annak okait külön ismertetni kell a 13. cikkben előírt és hatévente felülvizsgálandó vízgyűjtő gazdálkodási tervben.</p>	<p>lemre, a területi vízrendezésre, vagy más egyenértékűen fontos, fenntartható fejlesztési tevékenységekre.</p> <p>Fontos azonban az a megállapítás is, hogy igazolni kell azt, hogy az előbbi hasznos célkitűzések műszakilag nem valósíthatók-e meg elfogadható költségekkel olyan más ésszerű módon, amely környezeti szempontból jelentős mértékben jobb megoldás lenne.</p> <p>Az aszálystratégia számos eleme besorolható az előbbi kategóriába, azonban ahhoz, hogy a stratégia szempontjából hasznos célkitűzések (feladatok, intézkedések) megvalósuljanak illetve fennmaradhasanak nagyon alapos igazoló vizsgálatokat kell végezni, amelyeket ismertetni kell a vízgyűjtő gazdálkodási tervben. Ez azt jelenti, hogy az aszálystratégiának a vizek állapotát befolyásoló intézkedéseit a vízgyűjtő gazdálkodási tervezés keretében, a VKI előírásainak megfelelően kell megvizsgálni.</p>
--	---

VKI szövege – 4. cikk Környezeti célkitűzések	Megjegyzések
<p>4. Az 1. bekezdésben megállapított határidőket meg lehet hosszabbítani a víztestekkel kapcsolatos célkitűzések fokozatos elérése érdekében, feltéve, hogy az érintett víztest állapotában nem következik be további romlás, és az összes alábbi feltétel teljesül:</p> <p>(a) A tagállamok megállapítják, hogy a víztestek állapotának szükségesnek tartott javulása az 1. bekezdésben meghatározott határidőkre az alábbi okok legalább egyike miatt ésszerű módon nem érhető el:</p> <p>(i) a műszaki megvalósíthatóság miatt a javulás szükséges mértéke csak a határidőt meghaladó időszakokban érhető el;</p> <p>(ii) a javulások határidőn belüli elérése aránytalanul költséges lenne;</p> <p>(iii) a természeti viszonyok nem teszik lehetővé a víztest állapotának feljavítását az adott határidőre.</p> <p>(b) A határidő meghosszabbítását és annak okait külön ki kell emelni és meg kell magyarázni a 13. cikk szerint előírt vízgyűjtő gazdálkodási tervben.</p> <p>(c) Halasztani legfeljebb a vízgyűjtő gazdálkodási terv két további korszerűsítéséig lehet, kivéve azokat az eseteket, amikor olyanok a természeti viszonyok, hogy a célkitűzéseket nem lehet el-</p>	<p>A VKI-nek megfelelő környezeti célkitűzések teljesítésének határidejét meg lehet hosszabbítani bizonyos feltételek teljesülése esetén. Ilyen például az, hogy a víztestek állapota nem romolhat tovább, igazolható az, hogy a víztestek állapotának szükségesnek tartott javulása nem érhető el a meghatározott határidőre (a műszaki megvalósítás nehézségei miatt, az aránytalanul magas költségek miatt, a természeti viszonyok miatt).</p> <p>A határidő meghosszabbítását és annak okait ki kell emelni és meg kell magyarázni a vízgyűjtő gazdálkodási tervben. Halasztani legfeljebb a vízgyűjtő gazdálkodási terv két további korszerűsítésének időtartamára lehet, azaz 2027-ig. Ennél hosszabb időtartam csak akkor lehetséges, ha a természeti viszonyok nem teszik lehetővé a feladat megoldását korábbi határidőig.</p>

<p>érni ezen az időtartamon belül.</p> <p>(d) A vízgyűjtő gazdálkodási tervnek tartalmaznia kell azoknak a 11. cikkben előírt intézkedéseknek az összefoglalását, amelyeket a víztestek kívánt állapotának a meghosszabbított határidőig történő fokozatos eléréséhez irányoztak elő; továbbá az ezen intézkedések végrehajtását jelentősen késleltető okokat és az intézkedések végrehajtásának ütemtervét. A korszerűsített vízgyűjtő gazdálkodási tervekben az intézkedések teljesítésének felülvizsgálatát és a szükséges további intézkedések összefoglalását kell szerepeltetni.</p>	
--	--

VKI szövege – 4. cikk Környezeti célkitűzések	Megjegyzések
<p>5. A tagállamok az 1. bekezdésben előírtaknál kevésbé szigorú környezeti célok elérését is elhatárolhatják olyan víztestek esetében, amelyeket az emberi tevékenység az 5. cikk 1. bekezdése szerint olyan mértékben befolyásol, vagy a természeti viszonyok olyanok, hogy az 1. bekezdésben előírt célkitűzések nem valósíthatók meg, vagy elérésük aránytalanul költséges, és az alábbi feltételek mindegyike teljesül:</p> <p>(a) az ilyen emberi tevékenység által kielégített környezeti és társadalmi-gazdasági igények nem elégíthetők ki olyan más módszerekkel, amelyek környezeti szempontból jelentősen jobb megoldások, és amelyeknek nem aránytalanul magasak a költségei;</p> <p>(b) a tagállamok biztosítják</p> <ul style="list-style-type: none"> — a felszíni vizek lehető legjobb ökológiai és kémiai állapotának elérését, megengedve azokat a hatásokat, amelyeket nem lehetett ésszerű módon elkerülni az emberi tevékenység vagy a szennyezés természete miatt; — a felszín alatti vizek állapotának lehető legkisebb eltéréseit a jó állapottól, megengedve azokat a hatásokat, amelyeket nem lehetett ésszerű módon elkerülni az emberi tevékenység vagy a szennyezés természete miatt; <p>(c) nem következik be további romlás az érintett víztestben;</p> <p>(d) a kevésbé szigorú környezeti célkitűzések meghatározását és azok okait részletesen ismertetik a 13. cikkben előírt vízgyűjtő gazdálkodási tervben,</p>	<p>Ebbe a kategóriába tartozik a Duna-Tisza közti hátság talajvízszint süllyedésének a problémaköre. Nem vállalhatjuk azt, hogy a hátság alatti felszín alatti víztestnek a hozzá kapcsolódó felszíni vizes élőhelyek számára jónak tekinthető mennyiségi állapotát (vízszintjét) 2015-ig biztosítjuk. Teljesítenünk kell azonban az 5. bekezdésben előírt feltételeket, amelyekkel kapcsolatban felmerül több kérdés, amelyekre a VKI előírásainak pontos értelmezésével kell megadni a helyes választ. Ilyen kérdések például a következők:</p> <p>Hogyan lehet megállapítani azt, hogy egy módszer környezeti szempontból jelentősen jobb megoldás, de nem aránytalanok a költségei?</p> <p>Mit jelent az, hogy "azok a hatások, amelyeket nem lehetett ésszerű módon elkerülni az emberi tevékenység természete miatt"?</p> <p>Fontos feltétel az, hogy a kevésbé szigorú környezeti célkitűzések meghatározásának módját és a kevésbé szigorú környezeti célkitűzések megfogalmazásának okait a vízgyűjtő gazdálkodási tervekben részletesen ismertetni kell.</p>

és ezeket a célkitűzéseket hatévente felülvizsgálják.	
---	--

VKI szövege – 4. cikk Környezeti célkitűzések	Megjegyzések
<p>6. A víztestek állapotának időszakos leromlása nem jelenti ennek az irányelvnek a megszegését, ha az kivételes vagy ésszerűen előre nem látható természetes ok vagy <i>vis major</i> - különösen a szélsőséges árvizek és a hosszú aszályos időszakok - következménye, vagy ha ésszerűen előre nem látható balesetekből következik, továbbá, ha az alábbi feltételek mindegyike teljesül:</p> <p>(a) minden megvalósítható lépést megtettek az állapot további romlásának megelőzésére és azért, hogy ne veszélyeztessék ezen irányelv célkitűzéseinek a teljesítését olyan más víztestekben, melyekre az előbbi körülmények nincsenek hatással;</p> <p>(b) a vízgyűjtő gazdálkodási tervben meghatározták azokat a feltételeket, amelyek esetén a körülményeket kivételessé vagy ésszerűen előre nem láthatóvá lehet nyilvánítani, ide értve a megfelelő jellemzők megadását is;</p> <p>(c) az intézkedési program tartalmazza a kivételes körülmények között teendő intézkedéseket, s ezen előirányzott intézkedések nem veszélyeztetik a víztest minőségének helyreállítását a körülmények rendeződését követően;</p> <p>(d) évente számba veszik a kivételes vagy az ésszerűen előre nem látható körülmények hatásait, és - a 4. bekezdés (a) pontjában kifejtett okok alapján - minden lehetséges intézkedést megtesznek, hogy a víztest állapota a gyakorlatilag lehetséges legrövidebb időn belül visszaálljon az említett körülmények hatása előtti állapotra, és</p> <p>(e) a vízgyűjtő gazdálkodási terv következő korszerűsítésébe beépítik az említett körülmények hatásainak, valamint az (a) és (d) bekezdésekkel összhangban megteendő vagy megteendő intézkedéseknek az összefoglalását.</p>	<p>A víztestek állapotának leromlása - tehát például a felszín alatti vízszint lesüllyedés, vagy egy folyó vagy egy tó vízszintjének az ökológiai rendszerek számára kedvező érték alá süllyedése - nem tekinthető a VKI rendelkezései megsértésének akkor, ha ez aszályos időszak, tehát nem emberi tevékenységek következménye.</p> <p>Ahhoz azonban, hogy az aszályos időszakok kedvezőtlen hatásai ne minősüljenek a VKI megsértésének, teljesíteni kell a következő feltételeket:</p> <p>a) Minden megvalósítható lépést meg kell tenni azért, hogy a víztesteknek az aszályos időszak következtében kialakult kedvezőtlen mennyiségi állapota ne romoljon tovább és azért, hogy a kialakult kedvezőtlen vízmennyiségi állapot ne veszélyeztesse a VKI célkitűzéseinek teljesítését olyan más víztestekben, amelyeket az aszályos időszak kedvezőtlen hatásai nem érintettek.</p> <p>Az előbbi feltételt még értelmezni kell, mert nem elég egyértelmű az a feltétel, hogy mit jelent pontosabban az, hogy "megvalósítható lépés" és hogy mit jelent a VKI "célkitűzései teljesítésének veszélyeztetése más víztestekben".</p> <p>b) A vízgyűjtő gazdálkodási tervben meg kell határozni azokat a feltételeket, amelyek esetén az aszályos időszakok hatásait kivételessé vagy ésszerűen előre nem láthatóvá lehet nyilvánítani, ide értve a megfelelő jellemzők megadását is. Ennek a feltételnek a teljesítésében jelentős szerepe lehet az aszálystratégiának.</p> <p>A vízgyűjtő gazdálkodási tervek társadalmi vitára alkalmas változatait 2008. december 22-ig kell elkészíteni és a társadalmi viták tapasztalatait figyelembe véve 2009. december 22-ig kell véglegesíteni és elfogadtatni.</p> <p>c) A VKI-ben előírt intézkedési programnak tartalmaznia kell a kivételesnek nyilvánítható aszályos időszakokban teendő intézkedéseket, és ezek az előirányzott intézkedések nem veszélyeztethetik a víztestek jó állapotának helyreállítását az aszályos időszakokat követően.</p> <p>A VKI előírásai szerint kidolgozandó intézkedési programnak olyan intézkedéseket kell tartalmaznia, amely biztosítja a felszíni víztestek és a felszín alatti víztestek</p>

	<p>jó állapotának elérését. Ez az aszályok hatását illetően a felszíni vizek esetén a vizek jó ökológiai állapotának megfelelő vízmennyiségi állapot biztosítását, a felszín alatti vizek esetén a felszín alatti vízzel kapcsolatban lévő vizes élőhelyek jó ökológiai állapotának megfelelő vízmennyiségi állapot (talajvíz szint) biztosítását jelenti. Az előbbi intézkedéseket be kell építeni az aszálystratégiába is. Így az aszálystratégia a VKI végrehajtásának egyik nagyon fontos megalapozó dokumentuma lesz.</p> <p>(d) Évente számba kell venni a kivételes aszályos időszakok hatásait, és minden lehetséges intézkedést meg kell tenni, hogy a víztest állapota a gyakorlatilag lehetséges legrövidebb időn belül visszaálljon az aszályos időszakok hatása előtti állapotra. Kérdésként felmerül az, hogy mit jelent az, hogy a "gyakorlatilag lehetséges legrövidebb időn belül". Erre vonatkozóan a korábban tárgyalt 4.bekezdés ad bizonyos útmutatást. Az aszálystratégia kialakításakor figyelembe kell venni ezt a feltételt.</p> <p>(e) A vízgyűjtő gazdálkodási terv következő korszerűsítésébe - amit 2015. december 22-ig kell majd elvégezni - be kell majd építeni a kivételesnek nyilvánítható aszályos időszakok hatásainak, valamint az előbb tárgyalt (a) és (d) bekezdésekkel összhangban megtett vagy megteendő intézkedéseknek az összefoglalását.</p> <p>Bár ezt a feladatot csak 2015 végére kell majd megoldani, az aszálystratégia megfogalmazásában már most is érdemes figyelembe venni azt, hogy milyen módon lehet majd teljesíteni ezt a feltételt.</p>
--	---

VKI szövege – 4. cikk Környezeti célkitűzések	Megjegyzések
<p>7. A tagállamok nem szegik meg ezt az irányelvet, ha</p> <ul style="list-style-type: none"> — a felszín alatti víz jó állapotának, a felszíni víztest jó ökológiai állapotának vagy - ahol az értelmezhető - jó ökológiai potenciáljának elérésében vagy állapotromlásának megelőzésében bekövetkező hiányosság egy felszíni víztest fizikai jellemzői új keletű módosulásának vagy a felszín alatti víztestek vízszintjében beállt változásoknak a következménye, vagy — új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységek következményei miatt válik lehetetlenné annak megelőzése, hogy egy felszíni víztest kiváló állapotának jó állapotúra romlása bekövetkezzen, <p>és az összes alábbi feltétel teljesül:</p>	<p>Az új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységek eredményezhetik a felszíni víztestek kiváló állapotúróól jó állapotúra történő változását akkor, ha mindent megtesznek a víztest állapotára gyakorolt kedvezőtlen hatás mérséklésére, a módosítások okát a vízgyűjtő gazdálkodási tervben kellőképpen indokolják (elsőrendű</p>

<p>(a) minden lehetséges lépést megtesznek a víztest állapotára gyakorolt kedvezőtlen hatás mérséklésére;</p> <p>(b) a változtatások vagy módosítások okait a 13. cikkben előírt vízgyűjtő gazdálkodási terv részletesen tartalmazza, és a célkitűzéseket hatévente felülvizsgálják;</p> <p>(c) a változtatások vagy módosítások célja elsősorban a közérdek, és/vagy a környezet és a társadalom számára az 1. bekezdésben foglalt célkitűzések teljesítésével elérhető előnyöket felülmúlják az emberi egészség terén bekövetkező új változások vagy módosulások, valamint az emberek biztonságának megőrzésében vagy a fenntartható fejlődésben jelentkező előnyök, és</p> <p>(d) a víztest megváltoztatásához vagy módosításához kapcsolható előnyös célkitűzések a műszaki megvalósíthatóság vagy az aránytalan költségek miatt nem érhetők el más, jelentős mértékben jobb környezeti változatot jelentő eszközökkel.</p>	<p>közérdek, emberi egészség területén bekövetkező új változások, az emberek biztonságának megőrzésében és a fenntartható fejlődésben jelentkező előnyök) és a célkitűzések nem érhetők el más, jelentős mértékben jobb környezeti változatot jelentő eszközökkel a műszaki megvalósíthatóság és az aránytalanul nagy költségek miatt.</p>
---	--

6. A TERHELÉSEK VIZSGÁLATÁRA ÉS A GAZDASÁGI ELEMZÉSEKRE VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK VÁRHATÓ HATÁSA AZ ASZÁLYSTRATÉGIÁRA

VKI szövege – 5. cikk A vízgyűjtő kerület jellemzői, az emberi tevékenység környezeti hatásainak felülvizsgálata, és a víz használatának gazdasági elemzése	Megjegyzések
<p>1. Minden tagállamnak gondoskodnia kell minden vízgyűjtő kerületére vagy a nemzetközi vízgyűjtő kerületeknek a saját területükre eső hányadára vonatkozóan</p> <ul style="list-style-type: none"> — a vízgyűjtő kerületek jellemzőinek elemzéséről, — az emberi tevékenységnek a felszíni és felszín alatti vizek állapotára gyakorolt hatásának felülvizsgálatáról, és — a víz használatának gazdasági elemzéséről <p>a II. és III. mellékletben meghatározott módon, továbbá arról, hogy ezen elemzéseket legkésőbb ennek az irányelvnek a hatálybalépését követő négy éven belül elvégezzék.</p>	<p>Minden olyan emberi tevékenység hatását meg kell vizsgálni, amely a vizek állapotát jelentős mértékben befolyásolhatja. Ez vonatkozik az aszálystratégiának a vizek állapotára hatást gyakoroló elemeire is.</p>

VKI szövege – II. melléklet	Megjegyzések
-----------------------------	--------------

VKI szövege – II. melléklet	Megjegyzések
<p>A felszín alatti víz szintjében bekövetkező változások hatásának felülvizsgálata</p> <p>A tagállamoknak meg kell határozniuk azokat a felszín alatti víztesteket is, amelyekre a 4. cikk szerint alacsonyabb szintű célkitűzéseket állapítanak meg, figyelembe véve a víztest állapotának hatását</p> <p>(i) a felszíni vizekre és a kapcsolódó szárazföldi ökoszisztémákra</p> <p>(ii) a vízrendezésre, az árvízvédelemre és lecsapolásra</p> <p>(iii) az emberi fejlődésre.</p>	<p>Ebbe a kategóriába fog tartozni a Duna-Tisza közti hátság talajvízszint süllyedésének a problémája. A műszaki-tudományos megvalósíthatóság nehézségei és bizonytalanságai, valamint a magas költségek miatt nem lehet vállalni azt, hogy a talajvízszint kívánatosnak tartott korábbi állapotát elérjük 2015 - ig. Különösen igaz ez arra az esetre, ha az aszályproblémák a klimatikus változások miatt nőnek.</p>

VKI szövege – III. melléklet Gazdasági elemzés	Megjegyzések
<p>A gazdasági elemzésnek – figyelembe véve a szükséges adatok összegyűjtésének költségeit is – elégséges és kellően részletes adatot kell tartalmaznia ahhoz, hogy</p> <p>(a) elvégezzék azokat a számításokat, amelyek a vízi szolgáltatások költségei visszatérítése elvének a 9. cikk szerinti figyelembevételéhez szükségesek, tekintetbe véve a hosszú távú vízigény- és vízellátási előrejelzéseket a vízgyűjtő területen, és ahol szükséges:</p> <ul style="list-style-type: none"> — elvégezzék a vízi szolgáltatáshoz kapcsolódó mennyiségek, árak és költségek becslését, és — elvégezzék a kapcsolódó beruházások becslését, ide értve az ilyen beruházásokra vonatkozó előrejelzéseket; <p>(b) döntéseket hozzanak az intézkedések leginkább költséghatékony kombinációjáról a vízhasználók vonatkozásában, és bevegyék azokat a 11. cikk szerinti intézkedési programba az ilyen intézkedések potenciális költségeinek becslésére</p>	<p>Az aszályok várható hatásainak vizsgálata fontos tényező lesz ezekben a számításokban.</p>

alapozva.	
-----------	--

7. A VÉDETT TERÜLETEKRE VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK VÁRHATÓ HATÁSAI AZ ASZÁLY-STRATÉGIÁRA

VKI szövege – 6. cikk A védett területek nyilvántartása	Megjegyzések
<p>1. A tagállamoknak gondoskodniuk kell olyan nyilvántartás vagy nyilvántartások kialakításáról, amelyek vízgyűjtő kerületenként tartalmaznak minden olyan területet, amelyet a közösségi jogszabályok szerint különleges védelmet igénylő területként jelöltek ki a felszíni és felszín alatti vizek védelme érdekében, vagy a közvetlenül a víztől függő élőhelyek és fajok megőrzése céljából. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a nyilvántartás ennek az irányelvnek a hatálybalépését követően legkésőbb négy éven belül elkészüljön.</p> <p>2. A nyilvántartásnak vagy a nyilvántartásoknak a 7. cikk (1) bekezdésében meghatározott minden víztestet és minden, a IV. mellékletben felsorolt védett területet tartalmazniuk kell.</p> <p>3. A védett területek nyilvántartását vagy nyilvántartásait minden vízgyűjtő kerület esetében folyamatosan felül kell vizsgálni, és naprakész állapotban kell tartani.</p>	<p>Különös gondossággal kell majd vizsgálni a védett területek aszályérzékenységét és az aszályra különösen érzékeny védett élőhelyek vízigényének biztosítását be kell építeni az aszálystratégiába.</p>

VKI szövege – 11. cikk Az intézkedési program	Megjegyzések
<p>4. Az alapintézkedéseken felüli “kiegészítő” intézkedések a 4. cikk szerinti célkitűzések elérését célozzák. Az ilyen intézkedések nem-teljeskörű listáját a VI. melléklet B része tartalmazza.</p> <p>A tagállamok további kiegészítő intézkedéseket is elfogadhatnak az ezzel az irányelvvel érintett vizek további védelmére vagy javítására, beleértve az 1. cikkben hivatkozott nemzetközi egyezményeket is.</p>	

8. A HAZAI SZINTEN NEM MEGOLDHATÓ PROBLÉMÁKRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK VÁRHATÓ HATÁSAI AZ ASZÁLYSTRATÉGIÁRA

VKI szövege – 12. cikk A tagállamok szintjén nem megoldható problémák	Megjegyzések
<p>1. Ha egy tagállam olyan problémát tár fel, amely hatással van a vizeivel való gazdálkodásra, de maga nem tudja azt megoldani, tájékoztathatja a problémáról a Bizottságot és bármely érintett tagállamot, és javaslatokat tehet a megoldásra.</p> <p>2. A Bizottságnak hat hónapon belül válaszolnia kell a tagállamoktól kapott bármely tájékoztatásra vagy javaslatra.</p>	<p>Ha az aszályos időszakok olyan problémákat fognak okozni Magyarországon, amelyeket nem tudunk hazai intézkedésekkel megoldani, akkor élhetünk majd ezzel a lehetőséggel, aminek különösen az EU tagállamok illetve a tagjelölt országok vonatkozásában a problémák megoldásában a jövőben fontos szerepe lehet.</p>

9. A VÍZGYŰJTŐ GAZDÁLKODÁSI TERVEZÉSRE VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK VÁRHATÓ HATÁSA AZ ASZÁLYSTRATÉGIÁRA

VKI szövege – 13. cikk A vízgyűjtő gazdálkodási tervek	Megjegyzések
<p>1. A tagállamoknak biztosítaniuk kell azt, hogy minden teljes egészében a területükön fekvő vízgyűjtő kerületre vízgyűjtő gazdálkodási terv készüljön.</p> <p>2. Abban az esetben, ha egy nemzetközi vízgyűjtő kerület teljes egészében a Közösség területén belül helyezkedik el, a tagállamoknak biztosítaniuk kell a koordinációt annak érdekében, hogy egyetlen nemzetközi vízgyűjtő gazdálkodási terv készüljön. Ahol nem készül ilyen nemzetközi vízgyűjtő gazdálkodási terv, a tagállamoknak ezen irányelv célkitűzéseinek az elérése érdekében olyan vízgyűjtő gazdálkodási terveket kell készíteniük, amelyek a nemzetközi vízgyűjtő kerületnek legalább a területükre eső részét lefedik.</p> <p>3. A Közösség határain túlnyúló nemzetközi vízgyűjtő kerület esetében a tagállamoknak egyetlen vízgyűjtő gazdálkodási terv készítésére kell törekedniük, és akkor, ha ez nem lehetséges, a terv legalább a vízgyűjtő kerületnek az érintett tagállam területére jutó hányadát le kell, hogy fedje.</p>	

VKI szövege – 13. cikk A vízgyűjtő gazdálkodási tervek	Megjegyzések
<p>4. A vízgyűjtő gazdálkodási tervnek a VII. mellékletben részletezett információkat kell tartalmaznia.</p> <p>5. A vízgyűjtő gazdálkodási tervek kiegészíthetők a részvízgyűjtőkre, ágazatra, problémára vagy víztípusra irányuló részletesebb programokkal vagy gazdálkodási tervekkel a vízgazdálkodás különleges problémáinak kezelése céljából. Ezeknek az intézkedéseknek a megvalósítása nem mentesíti a tagállamokat ezen irányelv további részeiből származó bármilyen kötelezettség teljesítése alól.</p>	<p>Az aszálystratégiát a vízgyűjtő gazdálkodási tervezéssel összhangban kell kialakítani és a tervekbe be kell építeni az aszálystratégiának a vízgyűjtő gazdálkodás keretébe tartozó elemeit. Az aszálystratégia a különböző víztípusokra, víztestekre, részvízgyűjtőkre vonatkozó különleges programnak fogható fel a VKI előírásai szerint.</p>

10. KONFLIKTUSOK A VKI ELŐÍRÁSAINAK MELLŐZÉSE MIATT

A VKI részletes elemzése alapján megállapítható, hogy annak sok olyan előírása van, amelyeket nem szabad figyelmen kívül hagyni az aszálystratégia kialakításakor. Erre figyelmeztetnek egyes európai, vízgazdálkodással kapcsolatos konfliktusok is. Még alig lépett életbe a VKI, már arra hivatkozással tüntetett több százezer ember Spanyolország különböző nagyvárosaiban a Nemzeti Vízgazdálkodási Terv (a magyar Vízgazdálkodási Kerettervhez hasonló terv) ellen, amelyben számos tározó és egy nagy vízátervezés terve szerepel vízpótlási céllal. A tüntetők követelik, hogy az EU vonja vissza a beruházások költségei 30 százalékának fedezésére vonatkozó ígéretét. Az Odera és a Visztula völgyében Lengyelországban tervezett nagy tározó építkezések ellen kezdődtek lengyelországi és nemzetközi tiltakozások a VKI előírásaira hivatkozással, megkérdőjelezve azt, hogy Lengyelország alkalmas-e az EU tagságra akkor, amikor az EU egyik legfontosabb jogszabályát nem tartja be.

A spanyolországi konfliktussal az Európai Parlament is foglalkozott. Megállapította, hogy a VKI nem tiltja tározók és vízátervezések építését, azonban ezeket csak akkor szabad megvalósítani, ha a VKI-ben előírt minden követelményt teljesítették, ez pedig a spanyolországi Nemzeti Vízgazdálkodási Terv készítése során nem történt meg. A spanyol és a lengyel példa is arra figyelmeztet, hogy az aszálystratégiánkban hangsúlyosan meg kell, hogy jelenjen az, hogy a VKI hatálya alá tartozó stratégiai elemek esetén már megtörténtek azok a vizsgálatok, vagy a jövőben el fogják végezni őket az egyes elemek bevezetése előtt, amelyek igazolják azt, hogy az elemek megfelelnek a VKI-ben előírt feltételeknek.

Az Európai Unió költségvetésének több mint a felét a mezőgazdaság támogatására költi. A természetvédő szervezetek ezt az arányt lényegesen csökkenteni szeretnék. A WWF felhívta az EU figyelmét arra, hogy használjon fel több erőforrást a Fenntartható Vidékfejlesztés (Sustainable Rural Development) támogatására. Ez azt jelenti, hogy a Közös Mezőgazdasági Politika (Common Agricultural Policy - CAP) költségvetését a termelés támogatása helyett a fenntartható vidékfejlesztés támogatására kellene használni, amiben a természetvédelem lényeges szerepet játszik.

A WWF véleménye szerint a farmereknek a művelt terület nagysága és az egységnyi területen tartott állatok számának arányában fizetett támogatást a vidéki területek helyes környezetgazdálkodásáért adott támogatásokra kellene változtatni és új gazdasági lehetőségeket kellene biztosítani a vidéki területeken. Hosszú távon a CAP-ot és a regionális támogatást (Strukturális és Kohéziós Alapokat) együtt kellene kezelni és kialakítani egy integrált és fenntartható regionális fejlesztési politikát.

A Mediterrán régióban drámai mértékben nőtt az öntözött területek nagysága az elmúlt két évtizedben és ez vízgazdálkodási krízist okozott. Mindez az EU Közös Mezőgazdasági Politikájának a támogatásával történt, nemzetközi beruházásokkal az öntözőrendszerekben és az öntözővíz valódi árának figyelembe vétele nélkül.

Spanyolországban a vízkészletek 80%-át a mezőgazdaság használja, több mint 1200 nagy tározó van az országban és jelenleg is több nagy tározót terveznek. Mindez további nagy öntözött területeket fog eredményezni és ezt az EU költségvetéséből finanszírozzák. A mezőgazdaságban használt vízmennyiség 59 %-a Spanyolországban jelenleg felhasználatlanul vész el, mert az öntözés régi és alacsony hatékonyságú (40-45%) öntözőrendszerekkel történik.

Az EU irányelvei és egyéb dokumentumai közül az Élőhelyek Irányelv (Habitats Directive 92/43) és a Madarak Irányelv (Birds Directive 79/409), az Élőhelyek Irányelv előírásai alapján létrehozandó Natura 2000 hálózat és a Vizes Élőhelyek Közlemény (EC Communication to the Council and the EP on the Use and Conservation of Wetlands - COM (95)0189) biztosítja a leginkább a vizes élőhelyek védelmét. Utóbbi egyik fontos szerepe a mezőgazdaság és a vizes élőhelyek védelmének integrálása. Fontos dokumentum még az EU Biológiai Változatosság Stratégiája is (EC Biodiversity Strategy - Communication to the Council and to the Parliament on a European Community Biodiversity Strategy - COM(98)0042).

A WWF szerint a vízigény gazdálkodás (a vízigények szabályozása), a környezeti szempontból káros támogatások megszüntetése és a valóságos költségeknek megfelelő víz-árazás nagyon fontosak a fenntartható vízhasználat eléréséhez Dél-Európában.

A mezőgazdaság Európa területének több mint 60%-át foglalja el és jelentős hatása van az erdőkre és a vizekre. A WWF arra törekedett, hogy az EU megváltoztassa a Közös Mezőgazdasági Politikáját úgy, hogy az a fenntartható mezőgazdaságot és vidékfejlesztést szolgálja. Az EU Közös Mezőgazdasági Politikájának és támogatási rendszerének most lezajlott reformja során ezeket a szempontokat figyelembe is vették. A változásokat figyelembe kell venni az aszálystratégiánk kidolgozásakor.

11. ÖSSZEFOGLALÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK A VKI-NEK AZ ASZÁLYSTRATÉGIÁRA VONATKOZÓ VÁRHATÓ HATÁSAIRÓL

1. A VKI közvetlenül csak az élővilág szempontjából foglalkozik a aszályos időszakok alatt jelentkező problémákkal. Enyhébb környezeti célkitűzések megfogalmazását teszi lehetővé olyankor, ha a vizek romló állapotát nem az emberi tevékenységek, hanem az aszály idézte elő. Ilyen esetekben is előírja azonban azt, hogy az élővilág károsodását a lehetséges mértékben csökkenteni kell.

2. A VKI szelleméből az következik, hogy abban az esetben, ha az aszálykárok enyhítése jelentős közérdek, bizonyos feltételek betartásával el lehet tekinteni a vizek jó állapotának biztosításától, illetve a jó állapot biztosítására előírt határidőt túl lehet lépni.

3. Ellentétes irányban hat a költség-visszatérülés elvének alkalmazására vonatkozó előírás, ami azt jelenti, hogy **gazdasági érdekből csökkenthetők az aszálykárok például öntözéssel, víztározással, víztárolással stb., de csak akkor, ha ezek a beavatkozások nem rontják a vizek állapotát és ha a haszonélvezők a beavatkozások közvetlen-, készlet- és környezeti költségeit visszatérítik.**

4. A VKI legfontosabb célkitűzése a felszíni és a felszín alatti vizek jó állapotba hozása és a jó állapot megtartása. Ehhez kulcskérdés a jó állapot pontos definiálása. **Ez kell, hogy legyen az aszálystratégiának is az egyik legfontosabb fogalma. Olyan aszálystratégiát kell kidolgozni, amely elősegíti és semmilyen módon nem veszélyezteteti a VKI jó vízállapotok elérésére vonatkozó célkitűzéseinek az érvényesítését.**

5. Aszályos időszakokban a VKI előírásai szerint nem szabad rontani a felszíni vizeknek azt a mennyiségi állapotát, ami a jó ökológiai állapot biztosításához szükséges. Ennek a szabálynak a betartásától azonban jelentős közérdek esetén feltehetően el lehet tekinteni, azonban azt még pontosítani kell, hogy mi tekinthető jelentős közérdeknek.

6. A VKI nem foglalkozik a gazdasági szektorok szempontjából jónak tekinthető vízmennyiségi állapot biztosításával (például a hajózás számára szükséges vízmélység, a vízenergia termeléshez szükséges vízszint különbség és vízhozam, az üdüléshez és vízi-sportokhoz szükséges vízmélység, az öntözéshez szükséges vízmennyiség stb.), és egyes esetekben (pl. öntözés) a gazdasági szektoroknak megfelelő vízminőség biztosításával sem. Nem foglalkozik továbbá azzal sem, hogy milyen mértékadó vízszintekre vagy vízhozamokra kell kiépíteni a vízépítési műtárgyakat. **Nem foglalkozik az előbbi feladatokkal akkor sem, ha azok az aszálykárok elhárítását szolgálják. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a gazdasági szektorok aszályproblémáinak megoldása nem fontos feladat, csak**

azt jelenti, hogy a gazdasági szektorok aszályproblémáinak megoldását a VKI gazdasági kérdésként kezeli és az ezzel kapcsolatos szabályozásokat a tagállamokra bízta. Ugyanez a helyzet az árvízvédelemmel és a belvízvédelemmel is.

A VKI tulajdonképpen azt mondja, hogy akkor, ha van, aki a gazdasági szektorok vízzel kapcsolatos igényei kielégítésének a közvetlen költségeit, valamint készlet- és környezeti költségeit is megfizeti, és az igények kielégítése nem sérti a VKI előírásainak megfelelő környezeti célkitűzések teljesítését, akkor az igényeket ki lehet elégíteni. Az ezzel kapcsolatos szabályozások kidolgozása és érvényesítése a tagállamoknak, illetve a tagállamok hatóságainak a feladata és illetékessége.

7. Ha a vizek jó állapotát lehetetlen vagy csak ésszerűtlenül költséges módon lehet elérni, akkor el lehet tekinteni a jó állapot elérésétől. Ilyenkor mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a vizek állapota ne romoljon tovább. Azt nem mondja meg pontosabban a VKI, hogy mit jelent az, hogy ésszerűtlenül magas költség.

Felmentés kapható a jó állapot elérésének illetve a további romlás megelőzésének követelménye alól akkor, ha a víztestek kedvezőtlen vagy romló állapota olyan okok következménye, amelyeket árvizek vagy aszályok, illetve magasabb rendű közérdek indokolt. A felmentés feltétele az, hogy mindent megtesznek a víztest állapotát érő kedvezőtlen hatások csökkentésére.

Nem határozza meg a VKI azt, hogy mi tekinthető magasabb rendű közérdeknek. Ez nehezíti a VKI előírásainak értelmezését és vitákra adhat majd okot. Feltehetően a magasabb rendű közérdek kategóriájába kell sorolni az emberi élet és vagyon védelme, a létfenntartási feltételek biztosítása érdekében végzett folyószabályozást és az árvízvédelmi rendszerek fejlesztését. Az még eldöntendő kérdés, hogy a hajózás feltételeinek biztosítása, az öntözővíz, a vízenergia termelés és a vízparti üdülés feltételeinek biztosítása, a belvízrendezés vagy az aszálystratégia elemei milyen esetekben és milyen mértékig tartoznak ebbe a kategóriába.

Jelenleg már mód van arra, hogy a magyar szakértők bekapcsolódjanak az EU Víz Igazgatók Értekezletének javaslatára és irányításával a VKI bevezetéséhez kidolgozott Közös Stratégia megvalósításával foglalkozó munkacsoportok tevékenységébe, amelyek pontosabban értelmezik a VKI előírásait és útmutatókat dolgoznak ki azok végrehajtásához. A munkacsoportok tevékenységén keresztül valószínűleg el tudjuk érni azt, hogy a VKI-t ne értelmezzék Magyarország számára nagyon kedvezőtlen módon az útmutatók kidolgozásakor.

8. A VKI nagyon fontos célkitűzése a vizes élőhelyek védelme és állapotuk javítása. Különös figyelmet érdemel az a tény, hogy ez nemcsak a felszíni és felszín alatti víztestekre vonatkozik, hanem a tőlük közvetlenül függő szárazföldi élőhelyekre és vizes élőhelyekre is, tekintettel azok vízszükségletére.

9. A VKI a gazdasági szektorok vízigényének kielégítését, a vízhasználatok biztosítását is fontos célkitűzésének tekinti, de különös figyelmet fordít a fenntarthatóságra, azaz a VKI-ben előírt környezeti célkitűzések teljesítésére. **A VKI víztakarékosságra és a vízkészletek minőségének védelmére ösztönöz és ezzel jelentős mértékben elősegíti az aszálystratégiák érvényesítését, illetve tulajdonképpen annak egyes elemeinek figyelembe vételét is előírja.**

10. A VKI elvileg hozzájárul az árvizek és az aszályok hatásainak mérsékléséhez, azt azonban se a VKI Preambuluma, se a cikkei, illetve mellékletei nem pontosítják, hogy ez milyen formában történik, s nem derül ki az sem, hogy milyen hatások mérsékléséről van szó. **A VKI szelleméből az következik, hogy elsősorban vagy egyedül csak az élővilágot védi közvetlenül a aszályok káros környezeti hatásaitól, a gazdasági szektorok aszály-problémáinak megoldásához csak közvetve járul hozzá.**

11. A Preambulum kihangsúlyozza, hogy a VKI nem minden korlátozás nélkül támogatja a vízhasználatokat, hanem csak a fenntartható, kiegyensúlyozott és méltányos vízhasználatot segíti elő. Ugyanakkor kinyilvánítja azt is, hogy az előbbi feltételeknek megfelelő vízhasználatokhoz elegendő mennyiségű, jó minőségű felszíni és felszín alatti víz biztosítását tartja szükségesnek. **Ez a megállapítása a VKI-nek jelentős hozzájárulás lehet az aszálystratégiához.**

12. A VKI nem kívánja helyettesíteni a meglévő nemzetközi egyezményeket, nem tartalmaz azoknak ellentmondó előírásokat. **Ezzel szemben hozzá kíván járulni az egyezmények célkitűzéseinek teljesítéséhez, ami vonatkozik az aszályval kapcsolatos nemzetközi egyezményekre is.**

13. Nagyon fontos fogalma a VKI-nek a "víztest". A fogalom meghatározások között csak a "felszíni víztest" és a "felszín alatti víztest", illetve az "erősen módosított víztest" fogalom meghatározását találjuk. Utóbbi rendkívül fontos és bonyolult módon értelmezhető fogalom, amely értelmezésével és használatával jelenleg az EU Vízigazgatók Értekezletének Közös Stratégiai Programja alapján létrehozott külön munkacsoport foglalkozik. Előfordulhat például az, hogy egy felszíni víztest az emberi tevékenységek következtében lényegesen megváltozott, mégsem lehet illetve mégsem szabad a VKI szerinti értelmezésben és következményekkel erősen módosított víztestnek tekinteni. **A VKI szelleméből az következik, hogy a felszíni víztesteket az aszálystratégia végrehajtása érdekében is csak rendkívüli esetekben szabad erősen módosítani illetve erősen módosítottként tekinteni.**

A VKI bevezetése során a felszíni víztesteket és a felszín alatti víztesteket is ki kell jelölni. A "víztest" tulajdonképpen a vizek jó állapotba hozására irányuló tevékenységi programok meghatározásának és végrehajtásának legkisebb egysége. **Az aszálystratégia intézkedéseit is célszerű lesz sok esetben a VKI alapján kijelölt víztestekre meghatározni, mert ezek lesznek a vízgazdálkodási tevékenységek legkisebb területi alapegységei.**

A "víztest" jogi fogalom, mert több kis hasonló tulajdonságú állóvíz (pl. holtág), vagy több víztartó, vagy azok egyes részei egy víztestként vehetők figyelembe a VKI előírásainak végrehajtásakor.

A "víztestek" kijelölésekor – akár felszíni, akár felszín alatti víztestekről van szó - véleményünk szerint a legfontosabb vezérelv az kell, hogy legyen, hogy a kiválasztott víztestek lehetővé tegyék a vizek jó állapotba hozását és a jó állapot megőrzését. **Az aszálystratégiának meg kell oldania a gazdasági szektorok aszályproblémáit, de ugyanakkor nem szabad sértenie a vizek jó állapotára irányuló tevékenységek hatásainak érvényesülését. Tekintettel arra, hogy a VKI szerinti vízgyűjtő gazdálkodásnak a víztestek lesznek a legkisebb területi egységei, ezt az aszálystratégia kialakításakor is figyelembe kell venni.**

Ha szükségtelenül sok víztestet jelölünk ki, ez ésszerűtlenül nagy monitoring igényt és tervezési munka igényt fog jelenteni, kevés víztest kijelölése esetén viszont nem, vagy csak rossz hatékonysággal lehet majd elvégezni a szükséges megfigyeléseket és megtervezni a jó vízállapotok eléréséhez szükséges intézkedési programokat. **A víztestek kijelölésére egyes esetekben az aszálystratégiának is visszahatása lehet.**

14. Bonyolult és nagyon fontos fogalom az "illetékes hatóság (illetve hatóságok)", amely (amelyek) az operatív végrehajtója (végrehajtói) a VKI előírásainak. **Az aszálystratégiának a VKI előírásaival való összehangolásában is jelentős szerepe lesz az illetékes hatóságoknak.**

A VKI előírásai szerint koordinálni kell az ugyanahhoz a rendszerhez tartozó vizekkel kapcsolatban tett intézkedéseket. A Preambulum nem fogalmaz egészen pontosan, de az "ugyanahhoz az ökológiai, hidrológiai és hidrogeológiai rendszerhez tartozó felszíni és felszín alatti vizek" a VKI fogalomrendszere szerint valószínűleg összefüggésben lévő felszíni és felszín alatti víztesteket jelent, amelyeket úgy lehet jó állapotba hozni, ha összehangoljuk a jó állapotba hozásukhoz tervezett intézkedéseket. A vizekkel "kapcsolatban tett intézkedések" koordinálása pedig minden olyan intézkedés koordinálását jelenti, amelyet a vízgyűjtő bármely részén foganatosítanak és a tárgyi vizek állapotára hatással vannak. **A koordinálás tehát a más országok területén, esetenként több ország területén foganatosított intézkedésekre és így a nemzetközi aszálystratégiára is vonatkozik.**

A Duna vízgyűjtőjén valószínűleg nem, a Tisza vízgyűjtőjén azonban feltétlenül szükség van a vízgyűjtő szintű aszálystratégia kialakítására és megvalósításának nemzetközi koordinációjára. A Tisza vízgyűjtőjére kidolgozott aszálystratégiának azonban valószínűleg nem kell minden olyan elemet tartalmaznia, mint a magyar nemzeti aszálystratégiának.

A VKI nagyon fontos újdonsága az, hogy kötelezővé teszi a vízgyűjtőre épülő vízgazdálkodást és vízgazdálkodási tervezést. **A vízgyűjtő gazdálkodás és a vízgyűjtő gazdálkodási tervezés területi egységeinek kijelölése fontos hatással lehet az aszálystratégia kidolgozására és érvényesítésére is.**

Egészen biztos az, hogy Magyarországnak részt kell vennie a Duna Vízigazgatók Gazdálkodási Tervének elkészítésében, amelyhez az ország egész területéről, mint a Duna vízgyűjtőjének egy részéről a VKI-ben előírt adatokat kell szolgáltatnia és részt kell vennie a Duna vízgyűjtő szintű tervezésben.

A Duna vízgyűjtő szintjén csak azokkal a problémákkal kell majd foglalkozni, amelyek ilyen magas szintű koordinációt igényelnek.

Országunk számára az a kedvező megoldás, ha a Duna nagyobb mellékfolyóira illetve nagyobb, közvetlenül a Dunához tartozó részvízgyűjtőire is készülnek nemzetközi vízgyűjtő gazdálkodási tervek. Ezt a VKI nem teszi kötelezővé, de utal arra, hogy célszerű lehet ilyen terveket is készíteni.

Az előbbieken már említettük, hogy a Tisza vízgyűjtőjére célszerű lesz nemzetközi aszálystratégiát kidolgozni, amit össze kell majd hangolni a Tisza vízgyűjtő gazdálkodási tervével.

A Tisza vízgyűjtő közös aszálystratégiájának kialakításához törekednünk kell arra, hogy Ukrajnával és Jugoszláviával közös, a VKI előírásaival összhangban lévő aszálystratégiát dolgozzunk ki és koordináljuk a tevékenységünket. Szlovákiával és Romániával kötelesek vagyunk közös vízgyűjtő gazdálkodási terveket és intézkedési programokat kidolgozni.

15. Egy felszíni víztestet mesterségesse vagy erősen módosítottá lehet nyilvánítani bizonyos feltételek teljesítése esetén. Ilyenkor 2015-ig a víztest jó ökológiai potenciálját és nem a jó ökológiai állapotát kell elérni. A jó ökológiai potenciál eléréséhez sokkal kisebb költségű intézkedési programokat kell megvalósítani, ezért nagyon fontosak azok a vizsgálatok, amelyekkel a mesterségesse illetve erősen módosítottá nyilvánítást meg kell indokolni.

16. Fontos a VKI-nek az a megállapítása, hogy a jó ökológiai állapot eléréséhez szükséges intézkedések nem lehetnek jelentős mértékben káros hatással a tágabb környezetre, a hajózásra, a kikötői létesítményekre és a szabadidő eltöltésre, az olyan tevékenységekre, amelyek a víz tározását igénylik (ivóvízellátás, energiatermelés, öntözés), a folyószabályozásra, az árvízvédelemre, a területi vízrendezésre, vagy más egyenértékűen fontos, fenntartható fejlesztési tevékenységekre.

Fontos azonban az a megállapítás is, hogy igazolni kell azt, hogy az előbbi hasznos célkitűzések műszakilag nem valósíthatók-e meg elfogadható költségekkel olyan más ésszerű módon, amely környezeti szempontból jelentős mértékben jobb megoldás lenne.

Az aszálystratégia számos eleme besorolható az előbbi kategóriába, azonban ahhoz, hogy a stratégia szempontjából hasznos célkitűzések (feladatok, intézkedések) megvalósuljanak illetve fennmaradassanak nagyon alapos igazoló vizsgálatokat kell végezni, amelyeket ismertetni kell a vízgyűjtő gazdálkodási tervben. Ez azt jelenti, hogy az aszálystratégiának a vizek állapotát befolyásoló intézkedéseit a vízgyűjtő gazdálkodási tervezés keretében, a VKI előírásainak megfelelően kell megvizsgálni.

17. A VKI-nek megfelelő környezeti célkitűzések teljesítésének határidejét meg lehet hosszabbítani bizonyos feltételek teljesülése esetén. Ilyen például az, hogy a víztestek állapota nem romolhat tovább, igazolható az, hogy a víztestek állapotának szükségesnek tartott javulása nem érhető el a meghatározott határidőre (a műszaki megvalósítás nehézségei miatt, az aránytalanul magas költségek miatt, a természeti viszonyok miatt).

A határidő meghosszabbítását és annak okait ki kell emelni és meg kell magyarázni a vízgyűjtő gazdálkodási tervben. Halasztani legfeljebb a vízgyűjtő gazdálkodási terv két további korszerűsítésének időtartamára lehet, azaz 2027-ig. Ennél hosszabb időtartam csak akkor lehetséges, ha a természeti viszonyok nem teszik lehetővé a feladat megoldását korábbi határidőig.

18. Bizonyos feltételek teljesülése esetén kevésbé szigorú környezeti célok is kitűzhetők. Ebbe a kategóriába tartozik a Duna-Tisza közti hátság talajvízszint süllyedésének a problémaköre. Nem vállalhatjuk azt, hogy a hátság alatti felszín alatti víztestnek a hozzá kapcsolódó felszíni vizes élőhelyek számára jónak tekinthető mennyiségi állapotát (vízszintjét) 2015-ig biztosítjuk. Teljesítenünk kell azonban a VKI-ben a kevésbé szigorú környezeti célok kitűzését lehetővé tevő feltételeket, amelyekkel kapcsolatban felmerül több kérdés, amelyekre a VKI előírásainak pontos értelmezésével kell megadni a helyes választ. Ilyen kérdések például a következők:

- Hogyan lehet megállapítani azt, hogy egy módszer környezeti szempontból jelentősen jobb megoldás, de nem aránytalanul magasak a költségei?
- Mit jelent az, hogy "azok a hatások, amelyeket nem lehetett ésszerű módon elkerülni az emberi tevékenység természete miatt"?

Fontos feltétel az, hogy a kevésbé szigorú környezeti célkitűzések meghatározásának módját és a kevésbé szigorú környezeti célkitűzések megfogalmazásának okait a vízgyűjtő gazdálkodási tervben részletesen ismertetni kell.

19. A víztestek állapotának leromlása - tehát például a felszín alatti vízszint lesüllyedés, vagy egy folyó vagy egy tó vízszintjének az ökológiai rendszerek számára kedvező érték alá süllyedése - nem

tekinthető a VKI rendelkezései megsértésének akkor, ha ez aszályos időszak, tehát nem emberi tevékenységek következménye. Ahhoz azonban, hogy az aszályos időszakok kedvezőtlen hatásai ne minősüljenek a VKI megsértésének, teljesíteni kell a következő feltételeket:

- a) Minden megvalósítható lépést meg kell tenni azért, hogy a víztesteknek az aszályos időszak következtében kialakult kedvezőtlen mennyiségi állapota ne romoljon tovább és azért, hogy a kialakult kedvezőtlen vízmennyiségi állapot ne veszélyeztesse a VKI célkitűzéseinek teljesítését olyan más víztestekben, amelyeket az aszályos időszak kedvezőtlen hatásai nem érintettek.

Az előbbi feltételt még értelmezni kell, mert nem elég egyértelmű az a feltétel, hogy mit jelent pontosabban az, hogy "megvalósítható lépés" és hogy mit jelent a VKI "célkitűzéseinek teljesítésének veszélyeztetése más víztestekben".

- b) A vízgyűjtő gazdálkodási tervben meg kell határozni azokat a feltételeket, amelyek esetén az aszályos időszakok hatásait kivételessé vagy ésszerűen előre nem láthatóvá lehet nyilvánítani, ide értve a megfelelő jellemzők megadását is. Ennek a feltételnek a teljesítésében jelentős szerepe lehet az aszálystratégiának.**

A vízgyűjtő gazdálkodási tervek társadalmi vitára alkalmas változatait 2008. december 22-ig kell elkészíteni és a társadalmi viták tapasztalatait figyelembe véve 2009. december 22-ig kell véglegesíteni és elfogadtatni.

- c) A VKI-ben előírt intézkedési programnak tartalmaznia kell a kivételesnek nyilvánítható aszályos időszakokban teendő intézkedéseket, és ezek az előirányzott intézkedések nem veszélyeztethetik a víztestek jó állapotának helyreállítását az aszályos időszakokat követően.**

A VKI előírásai szerint kidolgozandó intézkedési programnak olyan intézkedéseket kell tartalmaznia, amely biztosítja a felszíni víztestek és a felszín alatti víztestek jó állapotának elérését. Ez az **aszályok hatását** illetően a felszíni vizek esetén a vizek jó ökológiai állapotának megfelelő vízmennyiségi állapot biztosítását, a felszín alatti vizek esetén a felszín alatti vízzel kapcsolatban lévő vizes élőhelyek jó ökológiai állapotának megfelelő vízmennyiségi állapot (talajvíz szint) biztosítását jelenti. **Az előbbi intézkedéseket be kell építeni az aszálystratégiába is. Így az aszálystratégia a VKI végrehajtásának egyik nagyon fontos megalapozó dokumentuma lesz.**

- (d) Évente számba kell venni a kivételes aszályos időszakok hatásait, és minden lehetséges intézkedést meg kell tenni, hogy a víztest állapota a gyakorlatilag lehetséges legrövidebb időn belül visszaálljon az aszályos időszakok hatása előtti állapotra. Kérdésként felmerül az, hogy mit jelent az, hogy a "gyakorlatilag lehetséges legrövidebb időn belül". Erre vonatkozóan a korábban tárgyalt 4. bekezdés ad bizonyos útmutatást. Az aszálystratégia kialakításakor figyelembe kell venni ezt a feltételt.**

- (e) A vízgyűjtő gazdálkodási terv következő korszerűsítésébe - amit 2015. december 22-ig kell majd elvégezni - be kell majd építeni a kivételesnek nyilvánítható aszályos időszakok hatásainak, valamint az előbb tárgyalt (a) és (d) bekezdésekkel összhangban megteendő vagy megteendő intézkedéseknek az összefoglalását.**

Bár ezt a feladatot csak 2015 végére kell majd megoldani, az aszálystratégia megfogalmazásában már most is érdemes figyelembe venni azt, hogy milyen módon lehet majd teljesíteni ezt a feltételt.

20. Az új, fenntartható emberi fejlesztési tevékenységek eredményezhetik a felszíni víztestek kiváló állapotúráról jó állapotúra történő változását akkor, ha mindent megtesznek a víztest állapotára gyakorolt kedvezőtlen hatás mérséklésére, a módosítások okát a vízgyűjtő gazdálkodási tervben kellőképpen indokolják (elsősorú közérdek, emberi egészség területén bekövetkező új változások, az emberek biztonságának megőrzésében és a fenntartható fejlődésben jelentkező előnyök) és a célkitűzések nem érhetők el más, jelentős mértékben jobb környezeti változatot jelentő eszközökkel a műszaki megvalósíthatóság és az aránytalanul nagy költségek miatt.

21. A VKI hatályát tulajdonképpen minden olyan tevékenységre kiterjesztették, amely nem szerepel a VKI felsorolásaiban és a vizek állapotát jelentős mértékben befolyásolhatja. Ha az aszálykarak csökkentése érdekében tervezett bármely tevékenység jelentős mértékben negatív irányban változtatja a vizek jó állapotát, akkor azt a tevékenységet csak akkor szabad megvalósítani, ha be lehet bi-

zonyítani azt, hogy teljesülnek a VKI előírásaiban megszabott feltételek. Ez nagyon alapos és munkaigényes vizsgálatokat tesz majd szükségessé.

22. Az aszálystratégiának is fontos része kell, hogy legyen minden víztakarékosságra ösztönző módszer, így az ezt a célt szolgáló árrendszer kialakítása is. Erre utal az is, hogy a VKI külön kitér arra, hogy 2010-re biztosítani kell a mezőgazdasági vízhasználatok megfelelő hozzájárulását a vízi szolgáltatások költségeinek visszatérítéséhez.

23. Az aszálystratégiát a vízgyűjtő gazdálkodási tervezéssel összhangban kell kialakítani és a tervekbe be kell építeni az aszálystratégiának a vízgyűjtő gazdálkodás keretébe tartozó elemeit. Az aszálystratégia a különböző víztípusokra, víztestekre, részvízgyűjtőkre vonatkozó különleges programnak fogható fel a VKI előírásai szerint.